

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน ซึ่งการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญนั้นจำเป็นต้องอาศัยความมีคุณภาพของประชากรในประเทศ การศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการศึกษาเป็นปัจจัยในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และเพื่อให้ประชากรภายในประเทศมีความสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต พร้อมทั้งจะทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทหน้าที่ของตน ดังนั้นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งถือเป็นกฎหมายการศึกษาฉบับแรกของไทยจึงได้กำหนดแนวทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปี ต้องจัดให้ทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (พจนม พงษ์ไพบูลย์ และคณะ. 2546 :103)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดไว้ใน หมวด 6 มาตรา 47 ระบุให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก และได้กำหนดไว้ในมาตรา 48 ให้ถือว่าการประกันภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก นอกจากนี้ มาตรา 49 กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้งในทุก 5 ปี และต้องเสนอผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพตามที่ต้องการนั้น กระทรวงศึกษาธิการได้จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย

1. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
2. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
6. การประเมินคุณภาพการศึกษา
7. การรายงานคุณภาพการศึกษา

ประจำปี 8. การผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำเป็นต้องบริหารจัดการศึกษาในเชิงคุณภาพ โดยมีประกันคุณภาพทางการศึกษาซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญที่เสริมและผลักดันให้กระบวนการทำงานในทุกระดับและบุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินไปอย่างสอดคล้องกันเป็นระบบ และดำเนินไปในทิศทางที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้เพื่อบรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยหลักการและวิธีการบริหาร การจัดการคุณภาพ (Quality Management) เป็นการดำเนินการเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องว่า ผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้โดยสถานศึกษาจะต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย การจัดระบบสารสนเทศ การจัดทำมาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพสถานศึกษา โดยสถานศึกษาต้องจัดให้มีการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยการจัดทำรายงานคุณภาพประจำปี การรักษาและปรับปรุงระบบคุณภาพของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น สถานศึกษาต้องดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการและเป้าหมายของสถานศึกษาที่ตั้งเป้าหมายไว้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545 : 3)

การจัดการการศึกษา โดยเฉพาะระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา จากส่วนกลางไปยังท้องถิ่น โดยตรง เพื่อสนองตอบความต้องการของท้องถิ่นและให้ทุกฝ่ายในสังคม ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และให้จัดการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการทำงานเป็นทีม ให้ผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมทุกกระบวนการและทุกกิจกรรม อันจะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล (กรมวิชาการ, 2542 : 1 - 2)

โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม ขึ้นตรงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งกรมการปกครอง เป็นหน่วยงานของรัฐหน่วยหนึ่งที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาท้องถิ่นและได้กำหนดนโยบายหลัก ด้านการศึกษา ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2545-2559 ซึ่งปัจจุบัน พบว่า พ่อแม่ผู้ปกครองของนักเรียนบางคนปลูกฝังลูกตั้งแต่ยังเล็กให้ยึดมั่นกับโรงเรียนที่ตนปรารถนา และที่เป็นเช่นนี้เกิดจากความไม่มาตรฐานของโรงเรียนหรือความนิยมของผู้ปกครอง ไม่ได้อยู่ที่โรงเรียนมีความมีอาคารใหญ่โต สวยงาม มีวัสดุอุปกรณ์ดีเยี่ยม หรือครูสอนเก่งเพียงเท่านั้น แต่สิ่งที่พ่อแม่ผู้ปกครองปรารถนาอย่างยิ่งคือคุณภาพของนักเรียนที่จบการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2544 : 34 - 35) กล่าวว่าปัจจุบันการจัดการศึกษายังไม่สามารถตอบสนองความพึงพอใจของสังคมได้เท่าที่ควรซึ่งจะเห็นได้จากกระแสการเรียกร้องที่รุนแรง ทั้งจากผู้ปกครอง และ

ชุมชน หน่วยงานที่รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานอื่นๆ ที่มีความต้องการให้การศึกษามีคุณภาพสูง ต้องการให้มีการตรวจสอบมากขึ้นผู้ประกอบการต้องการทราบว่าบุตรหลานของตนเมื่ออยู่ในโรงเรียนทำอะไรได้ดี และมีคุณลักษณะตามที่ผู้ประกอบการ ชุมชน และสังคม ที่ต้องการหรือไม่ และชุมชนเองยังต้องมีความมั่นใจว่าโรงเรียนหรือสถานศึกษาได้ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานคุณภาพที่ระบุไว้ในหลักสูตร และตรงตามความมุ่งหวังของสังคม และชุมชน

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครอง นักเรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคามต่อการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา องค์การปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย จะได้ใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการปรับปรุง การจัดการศึกษาของโรงเรียน ให้สอดคล้องกับความพึงพอใจของผู้ปกครอง ชุมชน และการเปลี่ยนแปลงสังคม รวมทั้งการวางแผนพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน ให้ได้มาตรฐานตาม มาตรฐานการศึกษาองค์การปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย และ พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ 2542 และเพื่อพัฒนาความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองให้มากขึ้น เพราะโรงเรียนที่ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากชุมชนจะพัฒนา โรงเรียนไปได้ รวดเร็ว และมีคุณภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคามทั้งโดยรวมและรายมาตรฐาน
3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม

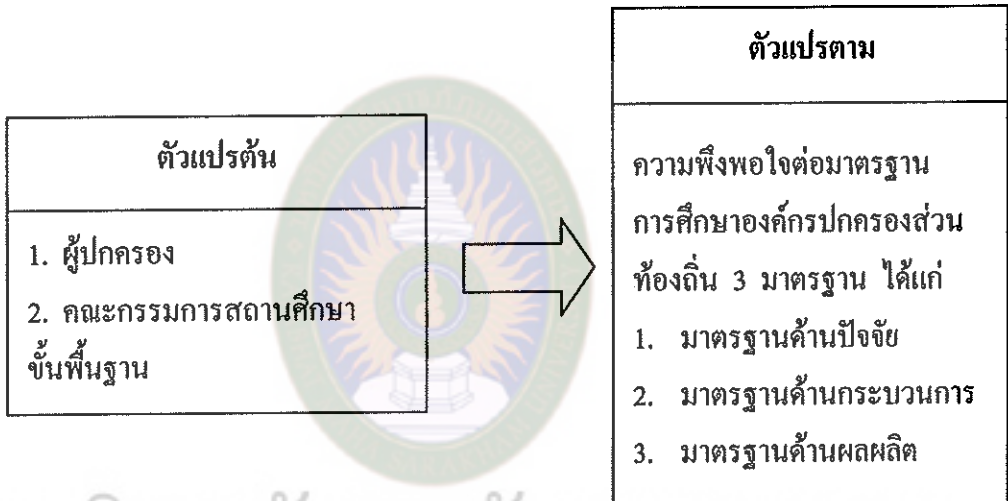
สมมติฐานการวิจัย

ผู้ประกอบการนักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของสำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย 3 ด้าน คือ (สำนักประสานและพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น. 2549 : 4)

1. มาตรฐานด้านปัจจัย
2. มาตรฐานด้านกระบวนการ
3. มาตรฐานด้านผลผลิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 ขอบเขตการวิจัย RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคามปีการศึกษา 2549 จำนวน 3,722 คน ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 3,617 คน

1.1.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 105 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เกรจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 42-43) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 431 คน ประกอบด้วย

1.2.1 ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 347 คน

1.2.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 84 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ประกอบด้วย

2.1.1 ผู้ปกครองนักเรียน

2.1.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษา 3 ด้าน ได้แก่

2.2.1 มาตรฐานด้านปัจจัย

2.2.2 มาตรฐานด้านกระบวนการ

2.2.3 มาตรฐานด้านผลผลิต

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบ ประทับใจ หรือความรู้สึกที่ดีของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

2. ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง บิดา มารดา หรือประชาชนที่มีบุตรหรือเด็กในปกครอง

เข้าเรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม ปีการศึกษา 2549

3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง คณะกรรมการที่แต่งตั้งขึ้นเพื่อร่วมคิดร่วมวางแผนในการบริหารสถานศึกษามีทั้งหมด 15 คน ประกอบด้วยตัวแทนครู 1 คน ตัวแทนของท้องถิ่น (ส.ท.) 1 คน ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน 1 คน ตัวแทนชุมชน 1 คน และประชาชนทั่วไป 11 คน

4. โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม หมายถึง โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม 7 โรงเรียน คือ โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร โรงเรียนเทศบาลศรีสวัสดิ์วิทยา โรงเรียนเทศบาลบ้านส่องนางใย โรงเรียนเทศบาลสามัคคีวิทยา โรงเรียนเทศบาลโพธิ์ศรี โรงเรียนเทศบาลบ้านค้อ และโรงเรียนเทศบาลบ้านแมด

5. มาตรฐานการศึกษา หมายถึง มาตรฐานการศึกษาของสำนักประสานและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ทั้ง 3 ด้าน (สำนักประสานและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น. 2549 : 4)

5.1 มาตรฐานด้านปัจจัย หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ครูปฏิบัติกรและบุคลากรทางการศึกษา ที่มีความเป็นผู้นำ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถในการบริหารจัดการเรียนการสอน อย่างมีประสิทธิภาพ มีวิญญานความเป็นครู แสวงหาองค์ความรู้ใหม่ ตลอดจนมีทรัพยากรในการบริหารอย่างเพียงพอ เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการศึกษา

5.2 มาตรฐานด้านกระบวนการ หมายถึง การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ มีการประกันคุณภาพ จัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรและความต้องการของผู้เรียน ส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรตามความเหมาะสม จัดสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมความสัมพันธ์และร่วมมือกับชุมชนในการจัดการศึกษา

5.3 มาตรฐานด้านผลผลิต หมายถึง นักเรียนมีคุณธรรม เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและสังคม รวมถึงมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร สามารถค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ตลอดจนเห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในความเป็นไทย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม ซึ่งยังสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป